

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

Міжнародний облік, аналіз та оподаткування в галузях економіки
(назва магістерської програми)

на тему: Облік та аналіз фінансових інструментів на прикладі ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»
(назва теми)

Виконавець:

студент(ка) обліково-економічного факультету

Шулянська Наталія Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н. , доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Радова Олена Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ОДЕСА – 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає у тому, що при вивченні бухгалтерського обліку, найбільш складною та цікавою його ланкою являється облік фінансових інструментів. Визначено, що до категорії «фінансові інструменти», відносять різноманітні фінансові активи, складові власного капіталу й зобов'язання (фінансові інвестиції, акції, боргові цінні папери, дебіторська заборгованість, інструменти власного капіталу). Саме тому, вивчення обліку фінансових інструментів завжди викликало безліч питань.

Відзначимо про те, що у 2014 р. було оновлено Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти», який прийшов на заміну Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти, визнання та оцінка». У новому стандарті, наведено вимоги щодо регулювання визнання й оцінки фінансових інструментів, особливостей їх обліку, особливостей їх знецінення, припинення та хеджування.

Мета дослідження Метою дослідження у роботі являється характеристика обліку та аналізу фінансових інструментів на прикладі промислового підприємства.

Згідно поставленої мети сформовано наступні завдання дослідження у роботі

- визначити сутність та види фінансових інструментів;
- розглянути особливості оцінки та первісного визнання фінансових інструментів згідно міжнародних стандартів;
- дослідити особливості обліку фінансових інструментів;
- виявити проблемні аспекти обліку фінансових інструментів;
- виконати техніко-економічний аналіз ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»;
- розглянути особливості обліку фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»;
- виконати аналіз прибутковості та рентабельності ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»;
- дослідити теоретико-методологічні аспекти аудиту операцій з фінансовими інструментами.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є теорико-методологічні та практичні засади аналізу та обліку фінансових інструментів підприємства.

Предметом дослідження – облік, аналіз та аудит фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Методи дослідження Для вирішення завдань дослідження використано проблемно-цільовий підхід, системний аналіз, метод класифікації, порівняння, оцінки, аналіз, синтез тощо.

Інформаційна база Теоретичну основу досліджень складають наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних учених, нормативно законодавчі акти України, матеріали наукових конференцій та досліджень, звіти і аналітичні матеріали відповідних державних органів та статистична і фінансова звітність ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційної роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (____ найменування) та ____ додатків. Загальний обсяг роботи становить ____ сторінок. Основний зміст викладено на ____ сторінках. Робота містить ____ таблиць, __рисуноків.

Публікації

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку фінансових інструментів»* розглянуто сутність фінансових інструментів, їх класифікацію, особливості визнання та оцінки.

У другому розділі *«Практичні особливості обліку фінансових інструментів на прикладі ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів»* проаналізовано техніко-економічну характеристику підприємства, розглянути стан та особливості обліку фінансових інструментів.

В третьому розділі *«Аналіз та аудит фінансових інструментів ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів»* виконано аналіз стану та динаміки фінансових інструментів на підприємстві, аналіз прибутковості та рентабельності підприємства, аудит операцій з фінансовими інструментами та проведено економіко – математичне моделювання фінансового результату.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідження питань методології обліку, аналізу та аудиту фінансових інструментів дозволило сформулювати наступні висновки:

1. Визначено, що фінансові інструменти — різноманітні фінансові документи, що обертаються на ринку, мають грошову вартість і за допомогою яких здійснюються операції на фінансовому ринку. З економічного погляду фінансові інструменти — це особливі товари фінансового ринку, що мають фінансове походження та є об'єктом купівлі-продажу на відповідних сегментах фінансового ринку.

2. Неоднозначність у визначенні призводить до того, що фінансові інструменти розглядаються вченими по-різному, зокрема як: узаконені сертифікати, що належать його власнику та засвідчують вкладення коштів або майна з метою отримання доходу винятково за рахунок господарської діяльності інших; будь-який документ, пов'язаний з виникненням права на грошові або інші цінності, що не можуть бути реалізованими або переданими іншій особі без наявності такого документа; різноманітні форми фінансових зобов'язань (для короткострокового та довгострокового інвестування), торгівля якими здійснюється на фінансовому ринку.

3. Предметом та основними напрямками діяльності ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів» є: виробництво та реалізація продукції

верстатобудування, машинобудування, товарів народного споживання: обслуговування споживачів своєю продукцією, включаючи випуск запасних частин, оснастки, ремонт і модернізацію; проектування і розробка конструкторської, технічної і проектної документації, реалізація програм, що забезпечують випуск конкурентоздатної на внутрішньому та зовнішньому ринках продукції; переробка, виробництво та реалізація продуктів харчування; кооперативні поставки литва, поковок, штамповок, запчастин, верстатних вузлів, тощо; торгівля промисловими, продовольчими та сільськогосподарськими товарами, матеріалами оптовими партіями та в роздріб; надання консультаційних, посередницьких, фінансових, кредитних, страхових та інших послуг; надання послуг по ремонту та технічному обслуговуванню обладнання, автотранспорту; проведення рекламного-виставочних заходів; закупівля, продаж, реєстрація експлуатація усіх видів патентів, свідоцтв, ліцензій на всі види промислової продукції, промислових процесів і креслень; брокерська діяльність;

4. При ведені бухгалтерського обліку та формуванням фінансової звітності підприємство керується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у відповідності з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

5. Позитивним моментом у діяльності підприємства є отримання у 2017 р. плюсової рентабельності. Так, величина рентабельності продукції зросла на 35 пункти (складає 12,5%), рентабельність виробництва – на 1,5 пункти (складає 0,3%), рентабельності сукупних активів – на 2,1 пункти (складає 0,3 пункти) та рентабельності власного капіталу – на 2,4 пункти (складає 0,4%).

6. Дані свідчать про позитивний момент у діяльності підприємства на кінець періоду. Так, підприємством отримано позитивний фінансовий результат від звичайної діяльності, тоді як на початок періоду було отримано збиток. Тобто, величина фінансового результату на кінець періоду зросла на 484 тис. грн. або на 149,8%. На формування позитивного фінансового результату вплинуло зростання фінансового результату від операційної діяльності на 506 тис. грн. або на 152,9% та зниження фінансового результату від іншої діяльності на 22 тис. грн. або на 275%. Щодо структури фінансових результатів, то найбільшу частку у ній складає фінансовий результат від реалізації продукції на кінець періоду та результат від іншої операційної діяльності на початок періоду.

7. Облік фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» відбувається за міжнародними та вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку. Для обліку фінансових інструментів ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» використовує план рахунків бухгалтерського обліку, затверджений головним бухгалтером підприємства.

8. Метою аудиту похідних фінансових інструментів є висловлення аудитором думки щодо відповідності відображених у фінансовій звітності підприємства операцій з деривативами суттєвим аспектам концептуальних основ фінансової звітності (в Україні – це чинне законодавство).

АНОТАЦІЯ

Шулянська Н.

(прізвище та ініціали студента)

«кваліфікаційна робота магістра».

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
071 «Облік та аудит» за магістерською програмою
«Міжнародний облік та оподаткування в галузях економіки»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – фінансові інструменти підприємства

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку, аналізу та аудиту операцій з фінансовими інструментами.

Проаналізовано теоретико-методологічні основи аналізу та аудиту фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів».

Запропоновано основні напрями удосконалення обліку фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів», системи аналітичного та синтетичного обліку фінансових інструментів у ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів».

Ключові слова: фінансові інструменти, облік, оцінка, визнання, аналіз, фінансові активи, фінансові зобов'язання.

ANNOTATION

Shulyanskaya N.

(studentssurnameandinitials)

«qualification work of the master's degree».

(worktitle)

thesis for Master degree in specialt 071 «Accounting and Audit» under
the program «International accounting and taxation in the branches of economy»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2017

Thesis consists of three chapters. Object of study is the financial instruments of the enterprise.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of accounting, analysis and audit of transactions with financial instruments are considered in this paper.

The theoretical and methodological bases of the analysis and audit of financial instruments at PJSC "Odessa Plant of Radial-Drilling Machines" are analyzed.

The main directions of perfection of accounting of financial instruments in PJSC "Odessa factory of radial-drilling machines", systems of analytical and synthetic accounting of financial instruments in PJSC "Odessa factory of radial-drilling machines" are offered.

Key words: financial instruments, accounting, valuation, recognition, analysis, financial assets, financial liabilities.